

Govor prof. dr. Gregorja Majdiča na slavnostni seji študentskega sveta Univerze v Ljubljani

Spoštovane študentke in študenti, spoštovane profesorice in profesorji, spoštovani gosti,

V veliko čast in veselje mi je, da ste me prav študenti povabili na vašo slavnostno sejo v mesecu, v katerem praznujemo praznik naše najstarejše, največje in, upam si zatrditi, tudi naše najboljše visokošolske inštitucije, Univerze v Ljubljani. Čeprav se na Univerzi v Ljubljani ne ponašamo s tako dolgo tradicijo kot nekatere druge evropske univerze, smo v 93 letih od njene ustanovitve zagotovo dosegli zavidljive uspehe. Danes imamo veliko število odličnih pedagogov in raziskovalcev, kvaliteta raziskovalnega dela se dviguje kljub težavam, s katerimi se srečujemo, študenti nedvomno pridobite na naši univerzi zavidljivo znanje. A pot do teh uspehov je bila pogosto posuta s trnjem. V trenutni situaciji se nam mogoče zazdi, da so pred nami skoraj nerešljive težave, povezane s težko situacijo v državi. Vendar je potrebno vedeti, da akademska pot nikoli ni bila najlažja pot do uspeha, priznanja, kaj šele materialnega bogastva. V svojih zgodnjih začetkih, so bila plačila Univerzitetnih profesorjev odvisna povsem od prostovoljnih prispevkov njihovih študentov. Profesorji, s katerimi so bili študenti zadovoljni, so dobili plačila v obliki hrane in drugih dobrin, drugi, s katerimi študenti niso bili zadovoljni, so lahko ostali tudi lačni. Vladarji in politiki so kasneje ugotovili, tudi zaradi zahtev ljudstva, da je znanje pomemben, v sodobni družbi že nedvomno najpomembnejši, dejavnik napredka v družbi, zato so začele družbe in države tudi same financirati univerze in profesorji niso bili odvisni več le od prispevkov študentov. Od samih začetkov pa so bile univerze vedno tesno povezane z raziskovalnim delom in s tem nosilke napredka. Na univerzah se je razvijalo in odkrivalo novo znanje, ta nova znanja pa so profesorji predajali naprej študentom. V današnjem času, času globalizacije, avtomatizacije proizvodnje in dobi informatike, postaja znanje še pomembnejše kot nekdanj. Danes so najuspešnejše tiste družbe in države, ki veliko vlagajo v znanje, a vlagajo odgovorno in vedo, kaj želijo pridobiti z vloženim denarjem, in tudi kako to uresničiti. V današnjem globaliziranem svetu postaja konkurenčna dobrina znanje in ne več poceni delovna sila. Tega se zavedajo tudi v rastočih gospodarstvih. Kitajska, ki jo vsi še vedno dojemamo kot proizvajalca poceni artiklov, vlaga v znanost izjemno veliko sredstev in bo ob nadaljevanju trenutnih trendov v nekaj letih zagotovo prehitela Evropo ter se postavila ob bok ZDA kot država z največ inovacijami. Zato je izjemno pomembno, da se tudi v stari dami Evropi zbudimo in začnemo vlagati v znanje, saj bomo le tako lahko ostali konkurenčni v sodobnem svetu, svetu znanja. Študente moramo naučiti ne samo podatkov, ki so seveda za mnoge poklice tudi pomembni, brez znanja anatomije in fiziologije bodo študenti medicine in veterine težko razumeli nastanek in zdravljenje bolezni, a vendar menim, da moramo študente naučiti predvsem razmišljanja in samostojnega ter kritičnega presojanja podatkov, saj le to vodi v napredek znanja.

Ljubljanska univerza se je že ob samem začetku srečevala s težavami, povezanimi s političnimi razprtijami, ki se jim Slovenci žal, kot kaže, ne moremo, ali pa ne želimo odrekati. Sam iskreno upam, da boste generacije, ki prihajate za nami, uspele preseči to razdvojenost, ki nas pogosto uničuje. Že ob samem ustanavljanju univerze so bile namreč velike težave, saj je del politike zaradi čisto sebičnih, prestižnih razlogov nasprotoval

ustanovitvi naše univerze leta 1919. Tudi kasneje smo šli skozi mnoga burna obdobja, a Univerza je vsa preživela, rastla in pridobivala na kvaliteti. Zato trdno verjamem, da bo univerza uspešno prešla tudi skozi trenutno težko situacijo, in upam, da bomo iz te situacije izšli še močnejši in boljši. A morda je trenutna težka situacija tudi priložnost, da se močneje zazremo sami vase in skušamo najti, ne finančne rezerve, temveč nove poti, ki bodo našo univerzo naredile še močnejšo in še boljšo. Smo res naredili tudi sami na univerzi dovolj, da vam, študentom predavajo najboljše kadri? So naši profesorji res vsi konkurenčni v mednarodnem okolju, kar je v današnjem globaliziranem svetu zagotovo pomembno? Res spodbujamo odličnost in grajamo povprečnost v pedagoškem procesu, pri raziskovanju in sodelovanju univerze z gospodarstvom? Res spodbujamo takšne raziskave, tako bazične kot aplikativne, ki imajo nek namen in bodo v bližnji ali daljni prihodnosti prinesle napredek družbe na naši lokalni ali na globalni ravni? Vam res predavajo tisti, ki so najbolj aktivni in uspešni v raziskavah, ki vam lahko predajo svoje izkušnje, kako povezati raziskovalno delo, pedagoško delo in prenos znanja nazaj v širšo družbo, ki mora imeti neko korist od znanja, pridobivanega na univerzi, saj znanost ni in ne sme biti zaprta v slonokoščene univerzitetne stolpe? Mislim, da so to pomembna vprašanja, ki bi si jih morali zastaviti ne samo vodstvo univerze temveč tudi vi, študentje, katerim je Univerza dejansko namenjena. Čeprav študentje ne financirate več univerze s prinašanjem hrane profesorjem, tako kot se je to počelo v času srednjega veka in renesanse, ste študentje še vedno tisti, ki morate zahtevati kvaliteto na vseh področjih, saj boste le tako dobili takšno znanje, ki vas bo naredilo konkurenčne in iskane po končanem študiju v vseh segmentih družbe.

Univerza mora razvijati človeškega duha, spodbujati vaše možgane, ki so ravno zdaj v najbolj produktivnih letih, da znajo iz sebe iztisniti največ. In, spoštovani kolegi študenti in študentke, vaša pravica, pa ne samo pravica, tudi dolžnost je, da zahtevate takšno izobrazbo, takšen razvoj vaših potencialov, ki vas bo pripravljene popeljal v prihodnost, in skupaj z vami vso našo državo. Pogosto pravimo, da smo danes na nekakšnem prelomu družbe. Morda res, a takšni prelomi so se vedno dogajali. Ne samo v družbi in politiki, tudi v znanosti in na drugih področjih človekovega delovanja. In prelomi so bili vedno tudi priložnost za začetek nekaj novega, boljšega, večjega. A da bi dosegli nadaljnje preboje moramo vedeti, kaj želimo. Mi, raziskovalci in učitelji, bi se morali bolj zavedati, da nas v veliki meri plačujejo davkoplačevalci in smo zato družbi dolžni to podporo tudi vračati v obliki kvalitetnega izobraževanja, vrhunskih raziskav, in prenosa znanja v gospodarstvo, ter s tem prispevati k napredku celotne družbe. Študentje pa k temu lahko prispevate z zahtevami po kvalitetnem pouku, po najboljših profesorjih, po resnem in pravičnem odnosu profesorjev do vas. A najpomembnejše merilo pri tem mora biti, od koga dobite največ znanja, največ življenjskih izkušenj in največ priprave na nadaljnje življenje, ne pa, pri katerem profesorju je lažje narediti izpit.

Spoštovani kolegi in kolegice, spoštovani gostje, vesel sem, ko spremljam aktivnosti študentskih organizacij, ki iz leta v leto rastejo, še posebej pa me veseli ko vidim, da se študentje vedno bolj zavedate tudi svojih dolžnosti, ne le svojih pravic, in da so vaše dejavnosti in zahteve takšne, ki vodijo v nadaljnji napredek naše skupne dobre matere, Alma mater. Nedvomno je tudi današnja prireditev in podelitev priznanj najboljšim pedagogom takšen kamenček v mozaiku graditve kvalitete naše univerze, saj s prepoznavanjem in priznanjem tistim najboljšim spodbujate vse nas, da se trudimo postati boljši. Vsem študentom želim čim več uspeha pri študiju in pri obštudijskih dejavnostih, vsem nagrajencem pa iskreno

čestitam in želim, da jim je to priznanje spodbuda za nadaljnje kvalitetno delo na naši Univerzi. Čisto na koncu pa bi želel zaključiti z verzom naše akademske himne, ki ga običajno izpuščamo, a mislim, da je še kako aktualen ravno v trenutnem času:

Vivat nostra societas,
Vivant studiosi;
Crescat una veritas
Floreat fraternitas
Patriae prosperitas.

Kar bi po slovensko zvenelo nekako takole:

Družba naša naj živi
In z njo vsi učeni
Naj živi resnica in iskrenost
Z njima cveti naša bratovščina
In napreduje naša domovina